

TUĞRUL TORUN

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ

KONU BAŐLIKLARI

- HAYVAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ
- 5199 HAYVANLARI KORUMA KANUNU
- 24/06/2004 Tarihli 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanununun Bazı Maddelerinin DeđiŐtirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

HAYVAN HAKLARI
EVRENSEL BEYANNAMESİ

HAYVAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ

Hayvan hakları bildirgesi ,hayvanların da insanlar gibi birer canlı olduğunu, onlarında hakları olduğunu belirten bir bildirgedir. Bu bildirge onlara zulüm etmeyi önlemek ve onların refah standartları geliştirmek için önerilen bir hükümetler arası anlaşmadır. Beraber yaşadığımız ve aynı dünyayı paylaştığımız hayvanların tıbbi ve kozmetik deneylerde kullanılması, derileri için vahşice öldürülmeleri, eğlence amaçlı avlanılmaları veya bizi eğlendirmek amaçlı kötü muamele ile eğitilmeleri, hayvancılık sektörüne hayvan yetiştiren firmaların uygunsuz alanlarda besilicik yapması gibi ihlaller hayvan hakları tarafından denetlenmektedir.

TARİHÇESİ

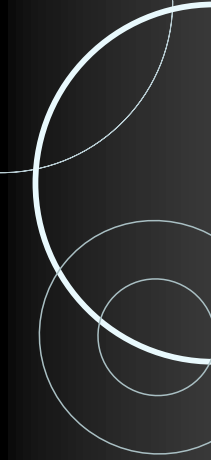
- Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi 15 Ekim 1978 tarihinde Paris'teki UNESCO Merkezinde törenle ilan edilmiştir. Bu metin, 1989 yılında Hayvan hakları federasyonu tarafından tekrar düzenlenerek 1990 yılında UNESCO Genel Direktörü'ne sunulmuş ve aynı yıl halka açıklanmıştır.

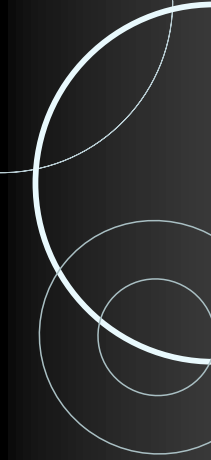

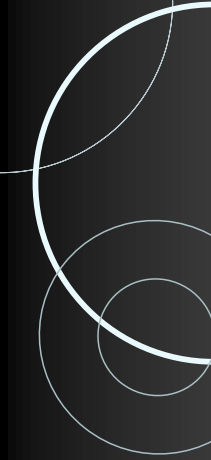
Maddeler

Hayvan hakları evrensel bildirgesi 14 maddeden oluşmaktadır:

- 1. Bütün hayvanlar yaşam önünde eşit doğarlar ve aynı var olma hakkına sahiptirler.
- 2. Bütün hayvanlar saygı görme hakkına sahiptir. Bir hayvan türü olan insan , öbür hayvanları yok edemez. Bu hakkı çiğneyerek onları sömüremez. Bilgilerini hayvanların hizmetine sunmakla görevlidir. Bütün hayvanların insanca gözetilme, bakılma, ve korunma hakları vardır.

-
- 3. Hiçbir hayvana kötü davranılamaz, acımasız ve zalimce eylem yapılamaz. Bir hayvanın öldürülmesi zorunlu olursa, bu bir anda, acı çektirmeden ve korkutmadan yapılmalıdır.
 - 4. Yabani türden olan bütün hayvanlar, kendi özel doğal çevrelerinde karada, havada ve suda yaşama ve üretme hakkına sahiptir. Eğitim amaçlı olsa bile özgürlükten yoksun kılmanın her çeşidi bu hakka aykırıdır.
 - 5. Geleneksel olarak insanların çevresinde yaşayan bir türden olan bütün hayvanlar uyumlu bir biçimde türüne özgü yaşam koşulları ve özgürlük içinde yaşama ve üreme hakkına sahiptir.
 - 6. İnsanların yanlarına aldıkları bütün hayvanlar doğal ömür uzunluklarına uygun sürece yaşama hakkına sahiptir. Bir hayvanı terk etmek acımasız ve aşağılık bir davranıştır.

-
- 7. Bütün çalışan hayvanlar iş süresi ve yoğunluğunun sınırlandırılması ve güçlerini artırıcı bir beslenme ve dinlenme hakkına sahiptir.
 - 8. Hayvanlara fiziki ya da psikolojik bir acı çektiren deneyler yapmak hayvan haklarına aykırıdır. Tıbbi, bilimsel, ticari ve başkaca biçimlerdeki her türlü deneyler için de durum böyledir.
 - 9. Hayvan beslenmek için yetiştirilmişse de bakılmalı, barındırılmalı, taşınmalı, ölümü de acı çektirmeden ve korkutmadan olmalıdır.
 - 10. Hayvanlardan insanların eğlencesi olsun diye yararlanılmaz, hayvanların seyrettirilmesi ve hayvanlardan yararlanılan gösteriler hayvan onuruna aykırıdır.

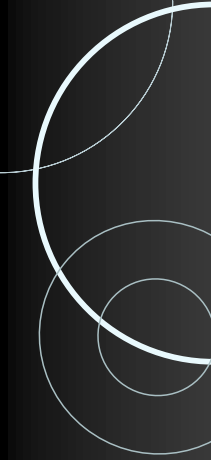
-
- 11. Zorunluluk olmaksızın bir hayvanın öldürülmesi yaşama karşı suçtur.
 - 12. Çok sayıda yabancı hayvanın öldürülmesi demek olan her davranış bir soykırım, yani bir suçtur.
 - 13. Hayvan ölümüne de saygı göstermek gerekir. Hayvanın öldürüldüğü şiddet sahneleri sinema ve televizyonda yasaklanmalıdır.
 - 14. Hayvanları koruma ve savunma kuralları, hükümet düzeyinde temsil olunmalıdır. Hayvan hakları da insan hakları gibi yasayla korunmalıdır.

5199 hayvanları koruma kanunu

- Bu Kanunun amacı; hayvanların rahat yaşamalarını ve hayvanlara iyi ve uygun muamele edilmesini temin etmek, hayvanların acı, ıstırap ve eziyet çekmelerine karşı en iyi şekilde korunmalarını, her türlü mağduriyetlerinin önlenmesini sağlamaktır.

5199'da bulunan eksiklikler ;

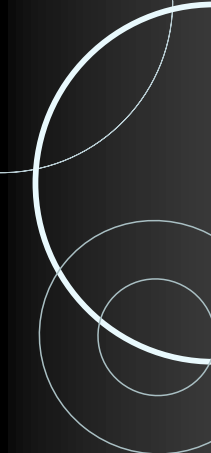
- 1- Öncelikle 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, **KABAHATLER KANUNU** olmaktan **ÇIKARILMALI, CEZA KANUNU** kapsamında ele alınmalıdır.
- 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, Kabahatler Yasası kapsamındadır ve idari para cezasından başka bir yaptırımı yoktur. Oysa ki, hayvanlara karşı yapılan haksız eylemler, **KABAHAT** olarak görülmemeli, suç olarak kabul edilip ona uygun şekilde cezalandırılmalı, haksız ve hukuka aykırı bu fiil, kişinin sabıka kaydına işlenmelidir. Bunun için de hayvanlara yapılan her türlü kötü muamele il çevre müdürlüklerinin keseceği ceza makbuzlarına değil bilakis **mahkemelerin yargı alanına girmesi** gerekir. Bu uygulama tüm dünyada böyledir.

- **2- EV VE SÜS HAYVANLARININ, YURTDIŐINDAN ÇIKIŐI VE YURDA GİRİŐİ KESİNLİKLE EN AZINDAN 10 YIL BOYUNCA YASAKLANMALI veya SINIRLANDIRILMALIDIR**

- *Aksi takdirde, sokak hayvanı sorunu, asla uygar yollardan çözülemeyeceği gibi hiç bir alternatif Őekille de çözülemeyecektir.*

- YurtdıŐından ithali ve yurda giriŐi yasaklanmalı ve kaçak giriŐlere karşı da tüm sınır kapılarında etkin önlem alınarak, kaçak hayvanı yurda sokmaya çalıŐanlara kaçakçılık mevzuatı hükümleri uygulanmalı ve örgütlü çete faaliyeti kapsamına alınmalı

- **3- TOPLU HAYVAN İTLAFLARININ ENGELLENMESİ İÇİN 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtasının İLGİLİ MADDELERİ KALDIRILMALIDIR.**

- 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu, hayvan itlafını, kanuni hale getirmektedir ve kanunun ruhu ile çelişmektedir. Bir yandan Hayvanları “Koruma” Kanunu düzenlemiş, diğer taraftan çok büyük bir istisna getirilerek, şüphe (!) halinde dahi bir bölgedeki her türlü, tüm sağlam ve hastaliksız hayvanların topluca itlafının yolunu açmıştır.

•4- YASA, SAHİPLİ HAYVAN - SAHİPSİZ HAYVAN AYRIMI YAPMAMALIDIR

•Mevcut Hayvanları Koruma Yasasında; sahipli ve sahipsiz hayvan ayrımı yapılmıştır. Bu husus, yasanın en büyük zaafı hatta ayıbıdır. Yasa, hayvanlara “mal” olarak bakmaktadır.

•5- YAPTIRIMLAR, EKONOMİK CEZAYA BAĞLANMIŞTIR.

•Türk hukuk sisteminde ceza yasaları; suçlar ve kabahatler olarak ikiye ayrılmıştır. Kabahatlerin yaptırımları, hafif ya da çok düşüktür, para cezalarına bağlanmıştır. Caydırıcılıktan uzaktır. Hayvanları yakan, tecavüz eden, işkenceye uğratan, zehirleyen kişiye para cezası vermek, kamu vicdanına aykırı düşer.

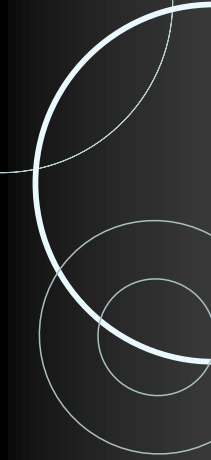
•6-BARINAKLAR, BAKİMEVİ OLARAK FAALİYET GÖSTERMELİ VE ACİLEN İSLAH EDİLMELİDİR.

•Bugün barınaklar, hayvanların üst üste istif edildiği, kanunda ve Yönetmelikte belirtildiği şekilde geçici bakımevi kapsamında olmayıp sağlam hayvanların dahi yaşamları boyu hapsedildikleri, belediyenin bütçesinde yer almasına rağmen gerekli ödeneklerin yapılmadığı, gönüllülerin içeriye alınmadığı, hayvanların aç ve susuz bırakıldıkları, hatta birbirlerini parçalamalarına göz yumulan , sağlam hayvanların dahi içine koyulduğu **ÖLÜM KAMPLARINA** dönüşmüştür.

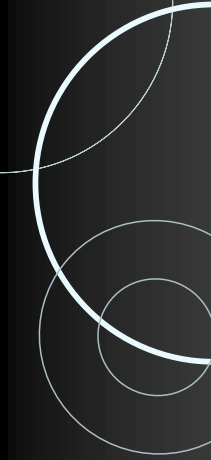
- **7- HAYVAN HAKLARI VE REFAHI İLE İLGİLİ TEK YETKİLİ BAKANLIK, ÇEVRE BAKANLIĞI OLMALIDIR.**

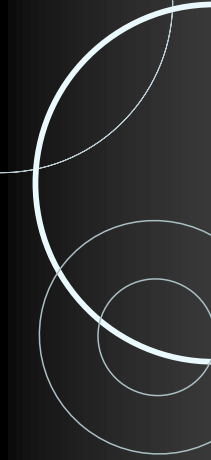
- Hayvanları koruma kanunu, kapsadığı alan itibarıyla Çevre Bakanlığının yanı sıra Tarım Bakanlığını da ilgilendirmektedir. Tarım Bakanlığının, bugüne kadarki mevcut uygulama ve yaklaşımı, genelde insan merkezli olmuş, Bakanlık, hayvan refahını veya korumasını sağlamaktan uzak bir politika izlemiştir. Bu da, hayvanlar üzerinde yetki sahibi iki ayrı bakanlığın uygulama alanlarında çatışmalar yaşamasına ve yetki kargaşasının ortaya çıkmasına neden olmuştur

- 5199 nolu kanun hayvanları koruma kanunu hayvanların öldürülmesi yasaktır der.Fakat bu koruma av kanunu,deney kanunu,umumi hıfzı-sıha kanununda geçen öldürülme gerekçelerinin dışında geçerlidir demektedir.Bu istisnalar koruma kavramını ortadan kaldırarak kendisi ile çelişen bir yasa ortaya çıkarmaktadır.

- 4 madde K bendinde hayvanların kontrolsüz üremeyi kontrol altına almak maksadıyla kısırlaştırılması esas alınır.

-
- İnsanlarda dahil olmak üzere bütün hayvanlar doğup, yaşayıp, üremelerini sağlayıp ölürlür. Hal bu durumken hayvanları kısırlaştırmak ne kadar doğrudur.
 - 5199 hayvanların bilimsel olmayan deneylerde kullanılması yasaktır maddesi vardır. Hayvanların bilimsel yada bilimsel olmayan deneylerde kullanılması bana göre yanlıştır. Etik değildir.

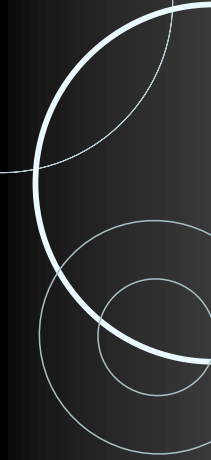
-
- Hayvanların güçten düşmüş olanların ticari ve gösteri amaçlı binicilik ve taşıma amaçlı kullanılmaması maddesi vardır. Bence hiçbir hayvan gösteri ve ticari amaçlı kullanılması yanlıştır. Etik değildir.

24/06/2004 Tarihli 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

Teklif ile 5199 sayılı Kanuna amaç olarak "doğal yaşamlarından kaynaklanan ekolojik ve etolojik haklarını güvence altına almak" hususu ve tanımlar maddesine yeni tanımlar eklenmekte, hayvanların insanlar tarafından işkence, eziyet ve kötü muamele görmeme hakkına sahip oldukları hüküm altına alınmakta, sahiplenilen hayvanların işaretilenerek boyunlarında isim, adres ve hangi belediyeye kayıtlı olduğunu gösteren numara bulunması zorunluluğu getirilmekte, rahatsızlık verdiği mahkeme kararıyla kanıtlanmadıkça evcil hayvanların tahliye edilememesi öngörülmekte, hastalığa yakalanmış olan hayvanların tedavileri ve yaşamlarına son verilmesi, cerrahi müdahaleler ve hayvan deneyleri yeniden düzenlenmekte, ev ve süs hayvanlarının satışının yapılacağı yerlerin koşullarına ilişkin düzenleme yapılmakta, hayvanları kumar, eğlence, gösteri amacıyla kullanmak ya da kullandırmak yasaklanmakta, il hayvanları koruma kuruluna ilgili ilde baroların hayvan hakları komisyonu üyelerinden bir hukukçu ya da avukatın katılması ile yeni mali kaynaklar öngörülmekte ve idari para cezalarında değişiklik yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

- Hayvanların etolojik ve ekolojik ihtiyaçlarının var olmadığı bir ortamda hayvan haklarının olamayacağı açık ve nettir.Bu sebeple yasa maddesi değiştirilerek kanunun ruhuna uygun olarak amacı genişletilmiştir.
- Kanunun yayınlandığı 24.06.2004 tarihinden bu yana kanunla ilgili maddelerdeki cezai hükümlerin Kabahatler kanunu cezai hükümler niteliğinde olması kanunun hayvanlara karşı işlenen suçlarda caydırıcı niteliğinin olmamasının başlıca sebebidir.Bu nedenle kapsam maddesinde suç ifadesinde yer verilmiş ve hayvanların yaşamalarının ana ögesi olan yaşam alanlarına karşı işlenen suçlarda kapsama dahil edilmiştir.
- Güçten düşmüş hayvan sadece binek ve yük hayvanı olarak algılanmamalıdır.Evde beslenen her çeşit süs hayvanı yada evcil hayvanda doğanın kaçınılmaz bir gerçeği olarak güçten düşebilir.Kaldı ki bu hayvanları kaldıkları yerden tahliyeye zorlamak suçtur.

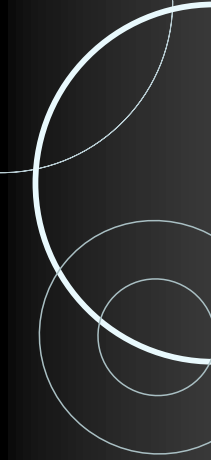

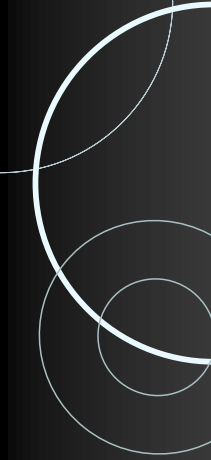
Dolayısıyla yaşlanma yada sakatlanmanın doğanın bir gerçeği olduğunu kabul etmek ,bunun sadece binek ve yük hayvanları için geçerli olmayacağını aslında tüm hayvanların başına gelebilecek çok doğal bir olgu olduğunu temel prensip olduğunu kabul etmek gerekir.

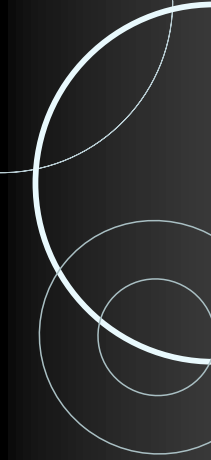
- Ülkemizde Maalesef ,her isteyen ,herhangi bir yeterliliğe sahip olmadan ülkedeki ilkel barınak gerçeklerini ve terkedilen hayvan sayısını bilmeden geçici bir hevesle çok kolay hayvan sahibi olabilmektedir.Kısa bir süre sonra sıkıldıklarında hayvanları sokağa bırakıp bu hayvanların sağlık sorunlarına,temizlik ve hijyen sorunlarına , trafik kazalarına ve hayvanların sakat kalmalarına yol açıp bu vahim olayları öngörememektedir.
- 3285 sayılı hayvan sağlığı ve zabıtası kanunu 'na göre bir bölgede kuduz şüphesi durumunda , o şehir ve kasaba sınırları içerisindeki tüm hayvanları koşulsuz olarak öldürme yetkisine sahiptir.Bu madde büyük bir tehlike içermektedir.Buradaki herhangi bir şüpheyle cümlesi artık belediyelerin iç içe olması dolayısıyla çok büyük bir katliama dönüşebilmektedir.Bu madde kaldırılmalıdır.

- Veteriner hekimlik mesleği insan ve hayvan sağlığını korumayı hedef almış ticari olmayam bir meslektir.Ancak zaman zaman bu mesleğin saygın kimliğini ticari amaçlara alet etmek isteyen ktu niyetli kişiler olabilir.Veterinerlik mesleğinin uzaktan yakından ilişkisi olmayan kaçak,hasta hayvan satışı ,hayvanların olumsuz koşullarda barındırılması ,hayvanlara zarar verecek yiyeceklerin hayvanlara yedirilmesi ve uygulanmasına aracılık edebilirler.Bunların hepsi yanlıştır ve yapılmamalıdır.
- Hayvan deney hayvanı dahi olsa yaşam hakkının korunması açısından acı çekmemesi büyük önem arz eder.Bu kanun maddesi deney hayvanlarına acı verecek uygulamaların önüne geçmesi amacıyla düzenlenmiştir.

-
- Türkiyede kontrolsuz olarak hayvan satışının artması ve insanların geçici hevesle bu hayvanları alıp sonra terk etmesi özellikle kedi veköpek popülasyonunun kontrolsüz olarak artmasına neden olmuştur.Bu sorunu engellemek için ruhsat almak çok sıkı şartlara ve yüksek ruhsat bedellerine bağlanmalı ,bir ilçe sınırında gereğinden fazla petshop açılmamalı,burdan gelecek paralar yine hayvanın refahı için kullanılmalıdır.
 - Hiçbir hayvan doğal kapasitesiniveya gücünü aşacak şekilde veya yaralanmasına ,gereksiz acı çekmesine veya bunalıma girmesine neden olacak yöntemlerle eğitilemez.Hele ki bir hayvanın gücünü aştığı açıkça görülen fiillere zorlanmaması hayvan haklarına saygının gereğidir.Bir hayvanı başka bir canlı hayvan üzerinde şiddet için alıştırıp eğitmek yada üzerinde şiddet denemek yasak olmalıdır.
 - Hangi amaçla olursa olsun gösteri ve yandaşlarını etkileme yada kendi üzerinde övgü toplama amaçlı hayvan kesilmesi hayvan hakları ile bağdaştırılamaz.
 - Zorunlu öldürme hallerinde dahi ,uyuşturma başta olmak üzere en az acı veren yöntemlerin kullanılması esastır.Kaldi ki son yıllarda üniversitelerimizde bilimsel çalışmalar yapılmakta ,özellikle kurban bayramı zamanında kesimler en acı veren yöntemle yapılmaktadır.

-
- Kanunda belirtilecek yöntemler dışında hangi amaçla olursa olsun hayvan öldürmenin suç olduğu ,hem 5199 sayılı kanun ile hemde 3285 sayılı kanun ile ilgili hayvan itlaf etme hükmü de kaldırılacaktır.Dolayısıyla zabitanın yada belediye veteriner işleri müdürlüğünün ,en fazla kullanıldığı özellikle sokak hayvanlarının "itlaf ve zehirleme " yöntemleri de yukarıda sayılan maddelere yasak olarak eklenmelidir.Çünkü uygulamada en fazla karşılaşılan yöntem örf ve adetlerimizde hiç bir yeri olmayan ,hayvanlara can çekiştirerek ,toplu olarak ve üstelik kamuoyunun antipatisini çekerek yapılan toplu kıyım şeklinde gerçekleştirilen ölümlerdir.
 - Komisyonlardaki kişileri,hayvan hakları konusunda bilgilendirecek ve kendisine danışılacak bir avukatın muhakkak bu toplantılarda bulunması ,alınacak ve uygulanacak kararların hukukiliği bakımından önem taşımaktadır.Son zamanlarda barolarda hayvan hakları ile ilgili komisyonlar kurulmaktadır.
 - Bilindiği üzere yasada ev süs hayvanları sahipli hayvanlar olarak tanımlandığından yasanın ruhuna uygun olarak değiştirilmiştir.Sahipli hayvanınmali açıdan yasa ile desteklenmesi belirli bir menfat hizmet etmektedir. Oysaki sokaktaki sahipsiz hayvanın mali desteğe ihtiyacı inkar edilemez bir gerçektir.

-
- Trafik kazasına uğrayan sokak yada sahipli hayvanlara çarpanların bu hükmün gereğini yerine getirmeleri için yaptırımının da muhakkak idari para cezası ile birlikte yine trafik suçu ile bağlantılı olması gerekir. Gerekli tedaviyi yaptırmayanların trafik sicilinde durumun belgelenmesi gerekir.
 - Bakanlık gerek gördüğünde her türlü yasaklama ve kısıtlamayı özellikle ithalatın kontrolsüz olması nedeniyle alabilmelidir. Nitekim bu kanunun 3. maddesinde de ithalatın bu kanunun çıkarılmasından itibaren yasaklanması öngörülmüştür. 3285 yasalı kanunda da ilgili maddelerde de bu izinden ve yasaklamalardan bahsedilmiştir.
 - Bu kanun her ne kadar düzenlenmiş olduğu yaptırımlarla kabahatler kanununa paralel yaptırımlara sahip olsada 21. yüzyıldan gün almaya başladığımız günlerde hayvanlarında eziyet görmeme hakkına sahip olduğu dünyada tüm ülkelerde ve modern hukukta kabul edilmekte ve hayvanlara karşı işlenen suçlar artık kabahat olarak değerlendirilmemektedir.

Bizim gibi bir can taşıyorlar ve bu dünyada
bizim kadar "YAŞAMA HAKKINA" sahipler !

ONLAR İÇİN BU YAZ BOYUNCA
KAPIMIZIM ÖNÜNDE

BİR KAP
SU
BULUNDURALIM...

Su her canlı için yaşamdır ! Bu gün bir can kurtarın !

HAYTAP
HAYVAN
HAKLARI
FEDERASYONU

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER...